

L'home que **ferma** el PP balear

Jaume Matas és, alhora, la gran esperança i el gran temor del PP de les Balears en vistes a les eleccions del 2003. Seria un perfecte candidat, però el passat, el present i el possible futur hi projecten ombres. I al mateix temps, el PP illenc no en pot prescindir, perquè Matas té el total i absolut suport, fins ara, de la central i de José María Aznar.

El PP balear viu presoner de Matas des de la distància. Res no pot fer més que esperar. Una estranya situació que s'explica veient qui i com és l'ara ministre de Medi Ambient i president del PP illenc.

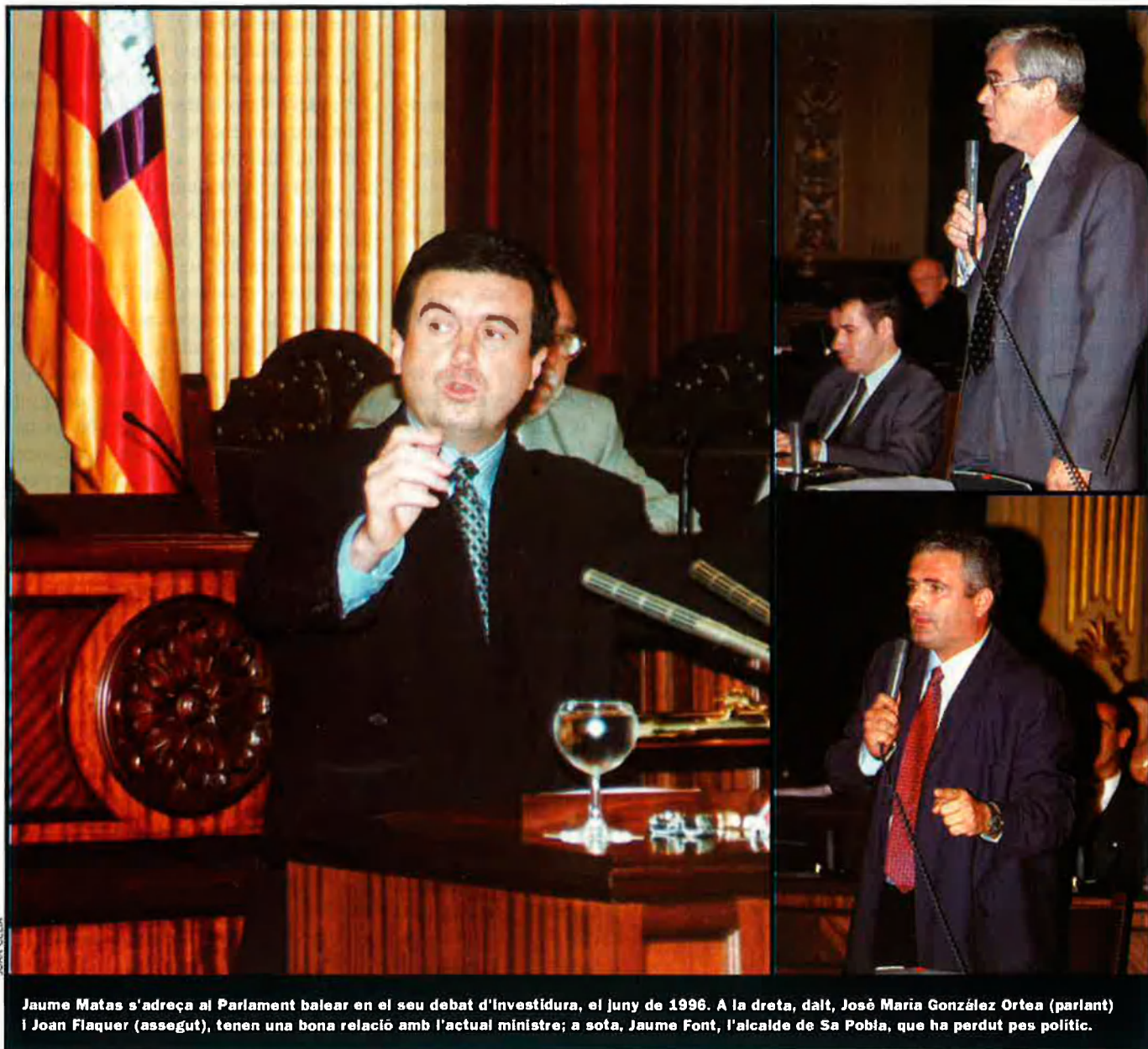
De funcionari a president. Quan l'autonomia balear es posa en marxa (1983) sota la direcció del president Gabriel Canellas, tota l'estructura administrativa i política institucional era, més que verge, inexistent. Tot s'havia de crear. Alguns dels que entraren a formar part de l'estructura autonòmica eren joves tecnòcrates formats a València, sense ideologia política coneguda, possiblement perquè no en tenien. Joves d'aspecte i estètica *yuppie*, seguint el model de triomfador que començava a agranar socialment en aquella dècada dels vuitanta, marcada per l'ensorrament dels valors i per l'exaltació de l'èxit a tot preu.

Jaume Matas prové d'una històrica família republicana progressista. Per això a molts va sorprendre el seu ascens al PP

Entre aquells joves n'hi havia un d'aspecte elegant, brillantina als cabells i somriure permanent als llavis. Jaume Matas i Palou. Era un tècnic de la Conselleria d'Economia, dirigida entre 1983 i 1987 per Cristòfol Soler.

L'any 1987 Canellas nomena Alexandre Forcades conseller econòmic. Eleva Matas a la condició de director general. Aquell nomenament estranyà en el PP, atès que molts rumors el situaven proper al PSOE. Potser perquè la seva família és una històrica del republicanisme progressista. Però el fet és que Forcades confià en Jaume Matas. El flamant director general d'Economia conegué allà el que era cap de comunicació del conseller, Javier Mato. L'any 1993, Cañellas decidí fer una profunda remodelació en vistes a la seva futura retirada. Incorporà al Govern balear alguns joves marcats per un perfil semblant: formats políticament sota el canyellisme. Entre ells hi havia Matas. Així, el jove funcionari que fins aleshores havia tengut un perfil polític baix es converteix en conseller d'Economia. El seu col·laborador Javier Mato serà el seu cap de comunicació.

L'any 1995 el PP guanya les eleccions. Matas es manté a la Conselleria. Aquell estiu, Aznar obliga a dimitir Canellas per l'escàndol del Túnel de Sóller. Cañellas imposa el seu substitut: Cristòfol Soler. Matas segueix de conseller. Entre juliol de 1995 i maig de 1996, Soler es va distanciant de Cañellas i viceversa. Al juny decideix remodelar el Govern. Matas passaria a la conselleria d'Agricultura. Accepta el nomenament. Cañellas improvisa un *cop de palau* contra

Jaume Matas s'adreça al Parlament balear en el seu debat d'Investidura, el juny de 1996. A la dreta, dalt, José María González Ortea (parlant) i Joan Flaquer (assegut), tenen una bona relació amb l'actual ministre; a sota, Jaume Font, l'alcalde de Sa Pobla, que ha perdut pes polític.

Soler. Matas, en vint-i-quatre hores, canvia de fidelitat. Deixa de fer costat a Soler i el traeix. Soler dimiteix. En pocs dies els moviments interns i les traïcions són múltiples.

Sorprenentment, Jaume Matas i Palou és elegit pel PP com a candidat a president. A finals de juny obté la investidura.

A partir d'aquell moment, Matas actua igual que Soler, però amb més habilitat. És a dir, s'allunya de Canellas, fins traïr-lo completament. Però al contrari de Soler, i gràcies a la perspicàcia política del seu *home a l'ombra*, Javier Mato, es guardarà les espatlles.

Matas és casat amb Maite Areal, cosina de l'encara esposa del president valencià Eduardo Zaplana. Els dos matrimonis no mantenen estretes relacions. El mateix Matas indicà a aquest setmanari, aquell any: "Només he vist el president valencià en dues ocasions en la meua vida, però de segur que ens veurem més..." I tant que sí. La connexió Zaplana-Mato-Matas va ser intensa i ràpida. El 1997 es tanca el cercle. Matas aconsegueix clar suport de Zaplana, que es converteix en el seu valedor davant la direcció estatal del PP. Ell li presenta Pedro J. Ramírez, director d'*El Mundo*, que serà un dels seus suports mediàtics.

**“Res ni mai”
podria allunyar-lo
de Mallorca,
va dir Matas una
setmana abans
de ser nomenat
ministre i partir
cap a Madrid**

A inicis de 1998, Matas ja té el suport total de Madrid per *fer net* el PP balear. Humilia constantment els canyellistes, vergeristes, soleristes i tot aquell que no es plega als sus designis. La seva estratègia, que a Palma es considera més pròpia de Mato en vistes a les eleccions de 1999, és simple: o amb ell o contra ell. Desenvolupa una pressió brutal contra els adversaris interns i externs, combinada amb un ús sectari com mai no s'havia vist dels doblers públics en benefici de la seva imatge. A Mallorca l'oposició (que governava el Consell insular i que havia de resistir l'ofensiva institucional del Govern), va configurant durant el 1998 un *bloc de defensa*, per així dir-ho, contra Matas. Mentrestant, el sector afí a Canellas s'allunya cada cop més de les formes de governar de Matas. El febrer de 1999, Gabriel Canellas dimiteix com a diputat balear.

Arriben les eleccions de juny de 1999. El PP de Matas aconsegueix 28 escons. La majoria absoluta són 30. A pesar dels dos anys de pressió contra l'oposició, Matas pensava que UM pactaria amb el PP. Així ho asseguren diverses fonts que aquest setmanari pogué consultar. Però no va ser així. La setmana següent a les eleccions, si la font informant no s'equivoca, Matas i Munar es reunien en la casa privada de qui va aconseguir reunir-los. Munar l'informà que no hi hauria pacte. Així i tot, el PP estatal oferí el que

Algunes fonts del PP asseguren que Jaume Matas només serà candidat autonòmic l'any 2003 si Aznar l'hi obliga. Com a ministre se sent molt més realitzat

volgués a UM. No ho acceptaren. I el juliol es va firmar el Pacte de Progrés.

Matas opositor. La ràbia incontinguda de Matas el portà a plantejar una estratègia, amb el total suport de la direcció de Madrid i del Govern central, contra el Govern Antich de desautorització ("pacte de cadires", "tots contra el PP", "acord impossible"...) i de pressió sociopolítica mobilitzant sectors socials afins, com hotelers i empresaris agroalimentaris. L'octubre de 1999 el congrés balear del PP l'elegia com el seu president. L'èxit conservador a les eleccions generals de març del 2000 semblava avalar Matas. Però hi havia una dada que no passà desapercebuda. El diferencial respecte a les autonòmiques (prop de 10 punts) era massa ample per no veure que Matas no era estimat per part dels votants conservadors.

Dies després de les eleccions, i quan insistents rumors situaven Matas en algun càrrec de l'executiu d'Aznar, desmentí tal possibilitat i anuncià, tot solemne, "que res ni mai" l'allunyarien de Balears. Al cap d'una setmana era nomenat ministre i partia a Madrid.

A partir d'aleshores tengué una presència a Balears de cap de setmana, intentant fer oposició ministerial al Govern Antich. Però dos vells escàndols revifaren i l'esquitxaren a partir de la segona meitat del 2000 i principis del 2001, i acabaren enfosquant l'estrella de Matas. D'una banda el cas Bitel: sembla que, mentre Matas era president, algú del seu entorn va espiar el Pacte de Progrés, que governava el Consell de Mallorca, concretament el president de la Comissió Insular d'Urbanisme, Francesc Quetglas, avui conseller balear del mateix ram.

D'altra banda, a partir de febrer de 2001, el *Diario de Mallorca* publica noves informacions referides al suposat intent de manipulació del cens electoral de Formentera per afavorir el PP a partir de la inscripció massiva d'argentins.

Els dos escàndols han dut Matas a una situació delicada. La seva presència pública a Balears ha minvat moltíssim. Gairebé no se'l veu. A pesar d'un breu parèntesi a finals d'agost (coincidint amb la crisi del Pacte de Progrés per les

divergències entre UM i la resta) la seva presència és quasi nul·la.

Mentrestant, el nerviosisme en el si del PP esdevé desorientació interna. Jaume Font, expresident del PP de Mallorca, i batlle de sa Pobla, un polític populista de discurs autoctonista, semblava un perfecte pont cap a altres formacions, per intentar algun pacte futur. Les divergències amb Matas l'han dut a no repetir com a president del PP mallorquí i a tenir un protagonisme polític molt minvat. D'altra banda, el grup parlamentari té diversos portaveus. José María González Ortea (president del grup parlamentari) i Joan Flaquer són les cares més habituals i els que de moment mantenen bon *feeling* amb Matas. Però també existeixen altres cares. El coordinador de Balears, Josep Juan Vidal, exconseller, està imputat en el cas Mapau. El secretari general del partit ni apareix a les fotos dels diaris, hi té presència zero. D'altres diputats (Joan Huguet, Pere Rotger...) també fan ocasionalment de portaveus. Hi ha moments en què el PP sembla, de tants que en té, no tenir portaveu. D'ençà que Matas és a Madrid, el PP no té una veu contundent, nítida, que sigui el reclam humà per l'electorat.

Per si encara no n'hi havia prou, fonts del mateix PP reconeixen que Matas només serà el candidat el 2003 si Aznar l'hi obliga. Perquè com a ministre se sent molt més realitzat políticament. És a dir, que el panorama és complicat. El líder és a Madrid, no se sap si serà o no candidat el 2003 (a pesar que tot fa pensar que sí), si bé es coneix que no ho voldria ser i només per mandat directe d'Aznar ho acceptaria, està sota sospita per dos casos d'irregularitats que ningú no sap com poden acabar, el partit està desorientat, i si Matas fos el candidat ho seria qui va perdre el poder el 1999. En aquestes circumstàncies, no són pocs els qui dins del mateix PP pensen que s'hauria de buscar un candidat alternatiu. El problema, però, és que la direcció estatal no en vol ni sentir a parlar. Dóna suport absolut a Matas i impedeix qualsevol altre moviment.

El PP balear, doncs, és fermat, per a bé o per a mal, totalment a Jaume Matas.

Miquel Payeras